

Salskrakens förekomst i Kronobergs län under perioden 1978 till 2018

Roland Ylvén

Underlag

Denna artikel behandlar salskrakens förekomst i Kronobergs län under perioden 1978 till 2018. Den bygger på fågelrapporter till KOFs system för fågelrapportering som kom igång en bit in på 1970-talet. Rapporterna före 1978 är tyvärr inte datalagda och beaktas inte i denna artikel. Från millennieskiftet skedde en gradvis övergång till det internetbaserade rapporteringssystemet som kallades Svalan. Det har sedan några år tillbaka ersatts av Artportalen.

Förekomst i Sverige

Salskrake häckar i barrskogsbältets nordliga delar i Eurasien fram till Stilla havet. I Sverige finns den häckande i landskapen Norrbotten och Västerbotten. Den svenska populationen bedöms uppgå till 1570 par (Fåglarna i Sverige). Artens numerär har tidigare varit dåligt känd men mycket tyder på att populationen vuxit. Den är en flyttfågel och flertalet övervintrande fåglar i Sverige kan förväntas ha sitt ursprung i norra Europa.

Iakttagelser sommartid

Från juni saknas observationer. Däremot finns två observationer i juli 2007 av en hona vid Husebymaden och från slutet av juli 2011 av en hona vid Djurle våtmark. Den fågeln sågs fram till första veckan i september.

Salskrakens förekomst under höstmånaderna

Under de gångna 41 åren har endast åtta fynd gjorts i september. Den nämnda fågeln 2011 är då inräknad. Fem av fynden är gjorda i månadens andra halva. Observationerna gäller någon eller några få fåglar.

I oktober görs i stort sett årligen observationer i länet. Dock är antalet iakttagelser lågt, knappt fyra i genomsnitt per år. I materialet är Huliesjön den viktigaste lokalen för arten men dit hör också Bergundasjöarna, speciellt det senare åren, och sunden i centrala Åsnen.

I november ökar antalet fynd av salskrake i länet och det är svårt att bedöma hur många fynd som görs. Det är dock få lokaler som berörs, som mest fem per år. Fr o m millennieskiftet ökar antalet berörda lokaler. Flest lokaler med salskrake har 2016 med sexton. Måhända kan man tolka detta som att salskraken har blivit talrikare men det kan inte anses säkert utifrån vårt material.

De allra flesta observationerna gäller något enda eller några få exemplar. Ungefär trettio "flockar" har bestått av tjugo individer eller fler. Den största flocken har varit 47 fåglar i centrala Åsnen 1982.

Vinterförekomst

I december finns observationer de flesta åren sedan 1978. Dock saknas iakttagelser från tre år, 1980, 1988 och 1989. De flesta åren görs fynd på en eller två lokaler men 2014 respektive 2018 sågs salskrake på åtta platser. Det finns en tydlig tendens till fler observationer det senaste decenniet än tidigare.

Observationer av salskrake görs de flesta åren också i januari men fem år saknas iakttagelser. Normalt ses arten på en eller två platser men det senaste decenniet har salskrake setts på upp till sex platser i januari.

I februari månad görs fortfarande endast få observationer men tendensen till fler observationer det senaste decenniet står sig även nu. På sex platser sågs salskrake i februari 2008. Sex säsonger saknar observationer den här månaden.

Oftast är det någon eller några få individer som setts. 13 ex är den största samlingen av salskrake i januari.

Salskrakens förekomst under våren

I mars ökar antalet observationer av salskrake. De flesta observationerna görs i Växjö och Ljungby kommun, antagligen eftersom vi där har flest fågelskådare. De allra flesta observationerna gäller någon eller några fåglar men största antalet har på våren varit 32 exemplar. Här visas hur förekomsten under våren ser ut i länets åtta kommuner.

Markaryd: De flesta observationerna görs på olika platser längs Lagan. Enstaka iakttagelser görs också vid sjöar i kommunen. Ett fynd i maj (2013).

Ljungby: Observationer är gjorda på 29 platser. De flesta vid Huliesjön och Sundet söder om Vidöstern. Fem fynd i maj.

Alvesta: De allra flesta är sedda vid Skatelövsfjorden och Huseby men ett fåtal rapporter är från västra Åsnen, Salen, Dansjön, Elen, Lövsjön, Hultasjön och Mexarpssjöarna. Tre fynd i maj.

Älmhult: De flesta observationerna har gjorts vid sjöarna i Virestad och vid Steningen men tillfälligt har salskrake också setts på åtta andra lokaler. Tre observationer har gjorts i maj.

Växjö: Rapporter finns från drygt 40 platser i kommunen. De flesta observationerna har gjorts i Åsnen men också i Lidhemssjön, Bergkvarasjön, Drevsjön och de bägge Bergundasjöarna. Tolv observationer har gjorts i maj.

Tingsryd: De flesta har rapporterats från Åsnen och Mörrumsån men ett litet antal också i tretton andra sjöar i kommunen. Inga fynd i maj.

Lessebo: Salskrake har rapporterats från sex platser med flest observationer vid Öjen. Inga fynd i maj.

Uppvidinge: Endast observerad på sex platser under våren. Inte någon i maj.

Maj

I maj har under åren gjorts 24 observationer av salskrake, de flesta i månadens inledning. Tre exemplar är det mesta som setts men oftast har det varit ensamma fåglar. Vårens senaste iakttagelse gjordes den 18 maj, en hane vid Dällingen 2005.

Sammanfattning

Salskrake finns i Kronobergs län från slutet av september till mitten av maj. Övriga tider på året är arten mycket sällsynt hos oss. Man hittar den i många av våra vatten, inte minst i centrala Åsnen, Bergundasjöarna, Virestadsområdet, Lagan och Huliesjön. Antalet fåglar är oftast mycket lågt, de största ansamlingarna har varit knappt femtio exemplar. Möjligen finns tecken på att antalet salskrakar har ökat de senaste två decennierna men det kan inte sägas säkert.

Roland Ylvén